

HARBIY PEDAGOGIKANING GLOBALLASHUV SHAROITIDAGI RIVOJI

*Harbiy Xavfsizlik va Mudofaa universiteti JG'MHO fakulteti katta o'qituvchisi
dotsent, podpolkovnik*

Qayumov Farxod Xasanboyevich

Annotatsiya: Ushbu maqolada harbiy pedagogikaning globallashuv sharoitidagi rivojlanish xususiyatlari, zamonaviy ta'lim yondashuvlari, innovatsion texnologiyalar va xalqaro tajriba asosida harbiy kadrlarni tayyorlash masalalari tahlil etiladi. Shuningdek, harbiy ta'lim tizimida ma'naviy-axloqiy tarbiyaning o'rni va ahamiyati yoritiladi.

Kalit so'zlar: harbiy pedagogika, globallashuv, harbiy ta'lim, innovatsiya, pedagogik texnologiya.

XXI asrda globallashuv jarayonlari barcha sohalarga, jumladan, harbiy ta'lim tizimiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Harbiy pedagogika zamonaviy jamiyatning ehtiyojlariga mos ravishda rivojlanib, yangi metod va texnologiyalarni joriy etishni talab etadi. Ayniqsa, axborot texnologiyalarining keng qo'llanilishi harbiy ta'lim jarayonini tubdan o'zgartirmoqda.

Harbiy pedagogikaning mohiyati va vazifalari

Harbiy pedagogika — bu harbiy xizmatchilarni o'qitish va tarbiyalash qonuniyatlarini o'rganuvchi fan bo'lib, uning asosiy vazifasi malakali, intizomli va vatanparvar harbiy kadrlarni tayyorlashdir. U umumiy pedagogika bilan chambarchas bog'liq bo'lsa-da, harbiy muhitga xos bo'lgan o'ziga xos xususiyatlarga ega.

Harbiy pedagogikaning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat: harbiy bilim va ko'nikmalarni shakllantirish, ma'naviy-axloqiy tarbiya berish, liderlik sifatlarini rivojlantirish va psixologik barqarorlikni ta'minlash.

Globallashuv sharoitida harbiy pedagogikaning rivojlanishi

Globallashuv jarayoni harbiy pedagogikaga yangi talablarni qo'yimoqda. Xalqaro hamkorlikning kengayishi, harbiy ta'lim tizimlarining integratsiyalashuvi va tajriba almashinuvi ushbu sohaning rivojiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Bugungi kunda ko'plab davlatlar harbiy ta'lim tizimida ilg'or xorijiy tajribalarni joriy etishga intilmoqda. Bu esa harbiy kadrlarni tayyorlash sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Globallashuv sharoitida rivojlanishning asosiy yo'nalishlari

Jahon ta'lim makoni bilan integratsiya

- harbiy kadrlarni tayyorlashda xorijiy tajribadan foydalanish

- xalqaro dasturlar va ta'lim standartlarida ishtirok etish
- harbiy ta'limni internatsionallashtirish

Bu "ta'limni internatsionallashtirish" jarayoni bilan bog'liq bo'lib, u ta'lim tizimini global sharoitlarga moslashtirish sifatida qaraladi.

Innovatsion texnologiyalarni joriy etish

Globallashuv texnologiyalar rivoji bilan bevosita bog'liq:

- masofaviy ta'lim
- VR/simulyatsiyalar
- raqamli platformalar

Zamonaviy tadqiqotlar shuni ta'kidlaydiki, innovatsiyalarsiz ta'lim samaradorligini ta'minlab bo'lmaydi.

Harbiy-vatanparvarlik tarbiyasini kuchaytirish

Globallashuv sharoitida quyidagilarga ehtiyoj ortmoqda:

- milliy identitetni shakllantirish
- vatanparvarlikni tarbiyalash
- mafkuraviy barqarorlikni mustahkamlash

Alohida tadqiqotlar yangi sharoitlarda harbiy-vatanparvarlik tarbiyasini takomillashtirish mexanizmlariga qaratilgan.

Fanlararo yondashuv

Harbiy pedagogika tobora quyidagi fanlarga tayanmoqda:

- psixologiya
- sotsiologiya
- falsafa

U alohida rivojlanmaydi, balki boshqa fanlar hisobiga boyib boradi.

Harbiy xizmatchilarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish

Globallashuv harbiylardan quyidagilarni talab qiladi:

- tanqidiy fikrlash
- stressga chidamlilik
- xalqaro muhitda faoliyat yurita olish qobiliyati

Bu esa harbiy ta'lim maqsadlarini oddiy o'qitishdan shaxsni kompleks rivojlantirishga o'zgartiradi.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar

Harbiy ta'limda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash muhim ahamiyat kasb etadi. Masofaviy ta'lim, simulyatsiya tizimlari, interaktiv mashg'ulotlar va multimedia vositalari o'quv jarayonini samarali tashkil etishga yordam beradi.

Shuningdek, treninglar va amaliy mashg'ulotlar orqali harbiy xizmatchilarda real vaziyatlarda qaror qabul qilish ko'nikmalari shakllantiriladi.

Ma'naviy-axloqiy tarbiya va liderlik

Harbiy pedagogikada ma'naviy-axloqiy tarbiya alohida o'rin tutadi. Vatanparvarlik, fidoyilik, intizom va mas'uliyat kabi sifatlar harbiy xizmatchilar uchun muhim hisoblanadi.

Liderlik ko'nikmalarini rivojlantirish ham harbiy pedagogikaning asosiy yo'nalishlaridan biridir. Zamonaviy harbiy rahbar nafaqat bilimli, balki tashabbuskor va strategik fikrlovchi bo'lishi lozim.

Xulosa qilib aytganda, globallashtirish sharoitida harbiy pedagogikaning rivojlanishi zamonaviy yondashuvlar, innovatsion texnologiyalar va xalqaro tajriba asosida amalga oshirilmoqda. Bu esa harbiy ta'lim tizimining samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari nizomlari.
2. Pedagogika nazariyasi va tarixi. Toshkent.
3. Harbiy pedagogika asoslari. Toshkent.
5. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar.
6. Harbiy psixologiya asoslari.